

get enig med ham i, at det var meget ønskeligt, om den sidste Pasfus i § 1 ikke stod i Loven; thi denne skal ikke give sig af med at forkynde noget Indifferentistisk for Tøderne. Ligeledes troer jeg, at det var meget ønskeligt, om sidste Pasfus af § 2 heller ikke stod der; thi dersom jeg var Tøde, vilde jeg sætte den højeste Priis paa, at man ikke traadte mine Følelser med Hensyn til Helligdagene for nær, og det forekommer mig, at de ville blive traadte for nær ved at der tilføies en Bestemmelse, som gjør det muligt for Øvrigheden at tvinge Tøderne til at aflægge Ed paa de Dage, hvor Saadant strider mod deres religiøse Følelse. Uagtet jeg saaledes er enig med den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 2den Valgkreds, og beklager, ikke at kunne følge med den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein), skal jeg dog af Hensyn til de Udtalelser, der ere fremkomne fra ham, finde mig i, at Loven kommer ud saaledes, som den her er redigeret.

C. B. Nimestad: Jeg skal tillade mig at oplyse, at der ikke findes nogensteds Bestemmelse om, at man skal staae med bedækket Hoved, naar man udtaler Guds Navn, hverken i den hellige Skrift eller i Talmud eller noget Sted, og de store jødiske Lærde, navnlig Maimonides, en Mand, paa hvem man lægger den største Vægt, og som mest har opbevaret Traditionen, siger udtrykkelig, at det ikke behøves; han fremhæver udtrykkelig, at Nogle gjøre saa og Andre saa. Alt dette er tilstrækkeligt oplyst af den Mand, som maa antages at have de nødvendige Kundskaber i denne Sag, nemlig Præsten ved den jødiske Kirke her i Kjøbenhavn, Dr. A. Wolff. Denne Mand, hvis Kundskaber i denne Retning ikke kunne drages i Tvivl, har ubetinget udtalt sig for en saadan Bestemmelse, som den, der nu findes her, og han har udtrykkelig sagt, at dette ikke fordres, hverken i den hellige Skrift eller i den oprindelige Tradition, ja ikke engang i den falske Talmud, som den nok kaldes, og at heller ikke nogen af Tødernes største Lærere, navnlig ikke Maimonides paa nogen Maade have stillet en saadan Fordring.

Tscherning: Det forekommer mig, at man fører denne Sag ind paa et fremmed Gebeet, thi det, hvormed vi her alene have at gjøre, er at faae det klart frem, at Tøderne saavel som Andre ere skyldige at aflægge den borgerlige Ed i de Tilfælde, hvori man kræver den. De religiøse Ceremonier, man dertil behøver, maae udgaae fra et nøie Kjendskab til de forskjellige Troessamfundes Hovedlærdomme, og det er maaskee Lovens største Feil, at vi indlade os paa ved Lov at bestemme, hvilke Ceremonier der skulle anvendes ved denne Edsaflæggelse. — Jeg begjærede egentlig Ordet for at gjøre opmærksom paa, at man gjør Uret ved at fritage nogensteds Mand paa nogensteds Dag i Ugen for at aflægge den borgerlige Ed, naar det kræves som nødvendigt, thi er hans religiøse Overbeviisning derimod, kan han ikke leve i dette Land, eftersom der ikke her kan være noget religiøst Samfund, hvis religiøse Overbeviisning ikke kan underkaste sig Landets Love; er der Noget ved Tøbedommen, som gjør, at dens Betsjendere ikke kunne underkaste sig de borgerlige Love, maae de enten opgive det, eller ogsaa kunne de ikke leve her i Landet. De maae altsaa ikke kunne undbringe sig for at aflægge Ed paa deres Helligdage, og det bliver derfor en ligesaa god borgerlig Ed. Det havde været langt rigtigere at overlade til Aftale mellem Regjeringen og den jødiske Menighed, hvilken Form de religiøse Ceremonier skulle have, for at give Eden den dobbelte Værdi; thi den er nu ikke længere i sin væsentlige Natur af kirkelig Bestaffenhed, men aldeles borgerlig. Betragtes den som kirkelig, bliver den kun en Tvang for dem, som enten have en virkelig Tro eller megen Overtro, og for de halvt Troende og halvt Tvivlende faaer kun den borgerlige Ed Betydning, nemlig den, at en ærefjær og sædelig Borger ikke nogensinde vil lye. Skjøndt man nu seer, at der er Folk, som gjøre dette professionsmæssigt, ville de dog ikke gjøre det, naar de i en saa høitidelig og vigtig Anledning opfordres til at tale Sandhed, og Straffen staaer i alt Fald bagved for den, der aflægger falsk Ed.